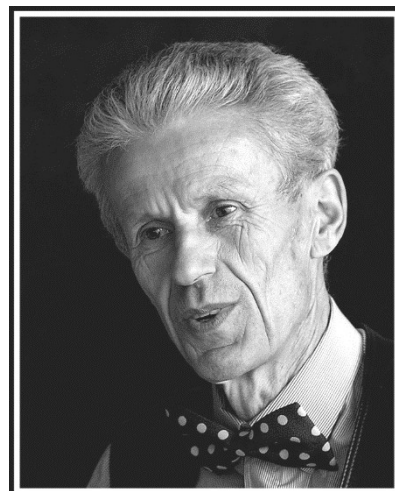

Životopis prof. RNDr. Pavla Brunovského, DrSc.

(4.12.1934 – † 14.12.2018)

Profesor Pavel Brunovský sa narodil 4. decembra 1934 vo Viedni. Štúdium matematiky ukončil v roku 1958 na Prírodovedeckej Fakulte Univerzity Komenského v Bratislave.

V rokoch 1959–1970 pracoval na Ústave technickej kybernetiky Slovenskej akadémie vied, kde absolvoval doktorandské štúdium v roku 1964 pod vedením profesora J. Kurzweila z Prahy. Po roku 1970 pôsobil na Matematickom ústave Slovenskej akadémie vied až do roku 1974. Najvyššiu vedeckú hodnosť, DrSc., získal v roku 1978 a za profesora bol vymenovaný v roku 1991. Aktívne pôsobil na Fakulte matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského V Bratislave. Bol hosťujúcim profesorom na univerzite vo Florencii, viackrát na Michiganskej štátnej univerzite i na univerzitách vo Viedni, v Tokiu, Nice a Paríži. V roku 2005 mu bol prezidentom Slovenskej republiky udelený Pribinov kríž za zásluhy v oblasti rozvoja vedy a vzdelávania.

Na začiatku vedeckej kariéry Pavla Brunovského bola hlavnou oblasťou jeho záujmu teória a aplikácie optimálneho riadenia. Dosiahol celý rad pozoruhodných a významných výsledkov, akými sú napríklad regularita syntézy optimálneho riadenia pre dôležité triedy úloh, alebo kánonická forma pre lineárne riadené systémy, dnes nazývaná Brunovského normálna forma. Dôkazom uznania bola aj pozvaná prednáška na Svetový kongres matematikov v roku 1978, kde predniesol svoje výsledky o štruktúre optimálnej spätnej väzby. O teórii optimálneho riadenia a riadených sústav napísal tri knihy, jednu z nich v spolupráci s Jánom Černým a ďalšiu potom neskôr spoločne s Margarétou Halickou a Pavlom Jurčom.

Neskôr upriamil svoju pozornosť na príbuznú oblasť matematického výskumu a onedlho sa stal expertom aj v teórii dynamických systémov. Významné výsledky dosiahol v oblasti klasifikácie typických bifurkácií jednoparametrických diskretných dynamických systémov. Na tieto výsledky potom nadviazal ďalšími prácami z oblasti teórie bifurkácií konečnorozmerných dynamických systémov a chaotickej dynamiky parciálnych diferenciálnych rovníc prvého rádu.

V 80-tych rokoch sa začal venovať kvalitatívnej teórii evolučných parciálnych diferenciálnych rovníc. Využil pri tom svoje bohaté skúsenosti z teórie dynamických systémov a ich bifurkácií. Skúmal a charakterizoval kompaktné globálne atraktory priestorovo homogénnych reakčno-difúzných rovníc v jednorozmernom priestore. V ďalších prácach sa venoval skúmaniu generickosti Morseovej-Smaleovej vlastnosti pre istú triedu evolučných parciálnych diferenciálnych rovníc parabolického typu. Založil a viedol seminár z kvalitatívnej teórie dynamických systémov, v ktorom vyrástlo viacero matematických osobností medzinárodného formátu.

V roku 1994 sa začal venovať príprave nového študijného programu Ekonomická a finančná matematika, ktorý predstavoval jedinečný program a príležitosť pre študentov aplikovať získané matematické poznatky v odboroch matematickej ekonómie a teórie financií. Vďaka jeho iniciatíve a úsiliu vznikol a dnes sa naďalej rozvíja úspešný študijný program Ekonomická a finančná matematika. Program založil v období, keď počet matematicky orientovaných študentov klesal nielen na Univerzite Komenského, ale všeobecne na území celého Slovenska.

Program je populárnou možnosťou pre praxou motivované štúdium matematiky a zároveň je vysoko cenený talentovanými študentmi kvôli kvalite teoretického vzdelávania, ktorú ponúka. Pavel si plne uvedomoval potrebu vedeckého výskumu, ktorý by podporoval neustále zlepšovanie kvality pedagogického procesu na novozaloženom študijnom programe. Preto obohatil svoje výskumné záujmy o problémy súvisiace s modelovaním ekonomických a finančných procesov. Svoje vedomosti z kvalitatívnej teórie diferenciálnych rovníc zužitkoval vo vedeckých článkoch venovaných analýze fluktuácií na finančných trhoch ako aj v modeloch optimálneho zaistenia finančných portfólií.

Významnou súčasťou vedecko-pedagogického pôsobenia profesora Pavla Brunovského bola aj popularizačná a publicistická aktivita. V sérii článkov propagoval svoje zaujímavé pohľady na rôzne matematické problémy. V popularizačných matematických článkoch sa najmä mladým čitateľom snažil priblížiť pohľad skúseného matematika na riešenie zaujímavých úloh, väčšinou pochádzajúcich z rôznych aplikácií. Jeho publicistická aktivita bola enormná. Svoje úvahy o postavení a úlohách matematiky a matematikov v modernej spoločnosti a celkovom smerovaní vedy na Slovensku publikoval v mienkotvorných časopisoch. Jeho kritické názory na chod spoločnosti a vedy si čitatelia mohli prečítať nielen v súčasnej postmodernej dobe, ale aj v časoch reálneho socializmu, keď písať o citlivých a často provokujúcich témach vôbec nebolo jednoduché.

Životný elán, fyzická a duševná kondícia a zánietenosť do práce vždy boli integrálnou súčasťou osobnosti Pavla Brunovského. Bol trojnásobným majstrom Československa v orientačnom behu, majstrom západoslovenského kraja a akademickým majstrom Slovenska v štafete v behu na lyžiach. Do vysokého veku rekreačne športoval a bol pre mladších kolegov príkladom aktívneho prístupu k životu v duchu gréckej Kalokagathie, teda harmonického súladu a vyváženosti duševnej a telesnej sily.

Vedecké dielo Pavla Brunovského svedčí o jeho obrovskom nasadení a vplyve na vedecký život na Slovensku. Z jeho osobnosti a práce vyžarovalo množstvo pozitívnej energie, optimizmu a nadšenia. Pre mladších kolegov, ktorí sa mali možnosť s profesorom Pavlom Brunovským stretávať, diskutovať a či riešiť rôzne teoretické i aplikované problémy, to vždy bola a stále je inšpirujúca a povzbudzujúca skúsenosť.

V roku 2014 sme Paľovi Brunovskému pri oslavách jeho 80-tych narodenín želali *Ad multos annos, sanos, fortunatos et beatos!* Žiaľ, dňa 14.12.2018 nás Paľo po ťažkej chorobe navždy opustil vo veku 84 rokov. Česť jeho pamiatke!

Daniel Ševčovič